

Η Υ Π Α Ρ Ξ Η Μ Ο Υ

Στρέφω τή σκέψη μου πρὸς τὰ ὄρατά. Βλέπω τὰ φαινόμενα. Μὲ θαμπώνει ἡ λαμπρότητά τους. Μοιάζει μὲ θαῦμα ἡ φύση. Στοχάζομαι ὅσο μπορῶ βαθειά. Δέν μπορῶ νά ἐννοήσω τήν ἀρχή. Δέν ξέρω τὸ τέλος. Αὐτὴ ἡ ἀγνοια πελαγώνει τή σκέψη μου. Τήν θολώνει. Ἀμφιβάλλω γιὰ τὰ φαινόμενα. Εἶναι σοβαρή ἡ σκέψη, μῆπως εἶναι ἀπατηλά.

Στρέφω τή σκέψη μου μέσα στὸν ἑαυτὸ μου. Αὐτοσυγκεντρώνομαι. Κοιτάζω ἀποκλειστικά μέσα μου. Κρατῶ τούτη τή σκέψη σέ .ἐνταση. Ἀγνοῶ τὰ ὄρατά, ὅλα τὰ φαινόμενα. Ξεκίβω τή σκέψη μου ἀπὸ ὅλα ἐκεῖνα, πού εἶναι ἐκτός καὶ πέρα ἀπὸ μένα. Στοχάζομαι τὸ βαθύτερο εἶναι μου. Σκέπτομαι τή σκέψη μου. Ἐδῶ δέν πελαγώνω. Αὐτὸ πού σκέπτομαι εἶναι βέβαιο. Ἐννοῶ τήν ὑπαρξή μου. Σκέπτομαι τή σκέψη μου. Ἡ μιά σκέψη εἶναι τὸ ἀντικείμενο. Εἶναι ἡ δεύτερη σκέψη. Ἡ πρώτη, πού τήν σκέπτεται, εἶναι ἡ μυστηριώδης δύναμη τῆς ὑπαρξῆς μου. Αὐτὴ ἔχει ἀπροσμέτρητο βάθος. Μὲ αὐτὴν καταλαβαίνω μὲ ἀρκετὴ βεβαιότητα τήν ὑπαρξή μου.

Ἡ σκέψη μου μὲ τίς δυὸ κατευθύνσεις της, πρὸς τὰ ἐξωτερικὰ φαινόμενα καὶ πρὸς τὸ ἐσωτερικὸ τοῦ ἑαυτοῦ μου, μοῦ δίνει ἓνα συμπέρασμα. Μοῦ ἐδραιώνει τήν πεποίθηση, ὅτι ἡ ὑπαρξή μου ὑπάρχει πράγματι, ἀφοῦ μέσα σ'αὐτὴν λειτουργεῖ ἡ σκέψη μου. Τὰ συμπεράσματα ἀπὸ τή σκέψη μου μποροῦν νά ἀμφισβητηθοῦν. Ἀφοῦ δέν μπορῶ νά σκεφτῶ τί ὑπάρχει πίσω ἀπὸ τὰ φαινόμενα καὶ πρὸ πέρα καὶ πρὸ πέρα, ὄχι τόσο δύσκολα μπορῶ νά ὑποθέσω ὅτι δέν ἀποκλείεται νά εἶναι ἀπατηλά. Τὸ τί εἶναι ὁ ἑαυτὸς μου, καὶ αὐτὸ μπορεῖ νά ἀμφισβητηθῆ. Ἀλλὰ τότε οἱ στοχασμοί μου εἶναι ρευστοὶ καὶ ἀόριστοι, ἀφηρημένοι καὶ ἀκαθόριστοι. Μπορεῖ. Ὅμως, ἓνα εἶναι βέβαιο. Ἡ σκέψη μου ὑπάρχει. Καὶ ἀφοῦ εἶναι μέσα στὸν ἑαυτὸ μου, εἶναι δεδομένη καὶ ἡ ὑπαρξή μου.

Ἀπομακρύνω τή σκέψη μου ἀπὸ τοὺς βαθεῖς στοχασμούς. Παραδίνω τήν ὑπαρξή μου σπέρς ἔλξεις τοῦ ὄρατοῦ κόσμου. Ἀφήνω τίς νοητές ιδέες καὶ ἀπελευθερώνομαι ἀπὸ τήν σύγχυση, πού προκαλοῦν. Τοποθετοῦμαι

μέσα στον χώρο των αισθήσεων, των ήχων και των εικόνων. Νιώθω άμέσως τραγική την ύπαρξή μου. Οι όροι της ζωής προβάλλουν σαν συμπληγάδες. Συνθλίβομαι ανάμεσα σ'αυτές. Φοβοῦμαι μέ τή χαρά μου και άνακουφίζομαι μέ τον πόνο μου. Γρήγορα όμως από την μιά κατάσταση πηγαίνω στην άλλη. Βεβαιότητα δέν υπάρχει.

Η ύπαρξή μου είναι δεμένη μέ τον άγωνα για την κατάκτηση και απόλαυση των αγαθών. Αισθάνομαι ότι ή διάκριση πνευματικών και υλικών αγαθών είναι ξεπερασμένη. Νοητή είναι μόνον ή αξιολογική διάκριση. "Αλλά ή ποιοτική διαφορά δέν αλλάζει την ούσία." Έτσι, ή ύπαρξή μου άγωνίζεται τραγικά προς όλες τις κατευθύνσεις. Οι αισθήσεις χαρίζουν απολαύσεις, όμως προσηλώνουν τον εαυτό μου στον αισθητό κόσμο και τελικά μου δημιουργούν άδιέξοδα.

Ξεμοναχιάζω την ύπαρξή μου. Ξεκόβω τή σκέψη μου από τά αισθητά. Η έπαφή μου μέ τον υλικό κόσμο σχεδόν μηδενίζεται. Νοσταλγῶ τον τέλειο μηδενισμό αυτής της έπαφής. Δυστυχώς δέν τό κατορθώνω. Κάποια μικρή έλξη πάντοτε παραμένει. "Έστω. Μέ την άρκετή άνεση, πού έχω τώρα, άντικριζω μιάν ένόραση. Θαρρῶ πώς την συνθέτουν τό βαθύτερο ψυχικό μου υπόστρωμα και ή έλεύθερη σκέψη μου. Από έδῶ αρχίζει ή φυγή μου από τό όρατό φυσικό περιβάλλον.

Πάνω από τά δεδομένα και παραδεδομένα στέκει ή ύπαρξή μου πιό έλεύθερη. Η έλξη μου από τό φυσικό περιβάλλον άφορᾶ τον υλικό μου εαυτό. Αλλά είναι άσθενική. Η έλευθερία μου είναι άρκετή, καθῶς είπα. Είμαι έτοιμος νά ζητωκραυγάσω για την ολοκληρωμένη έλευθερία μου. "Όλο και πλησιάζει ή στιγμή της κραυγής και όμως δέν ακούγεται. Η άσθενική έλξη τελικά έμποδίζει την ολοκλήρωση της έλευθερίας. Η σκέψη ξαναγυρίζει πίσω.

Αναπολῶ τό παρελθόν, έλέγχω τό παρόν, στοχάζομαι τό μέλλον. Δέν μπορῶ νά ζήσω τή στιγμή της γέννησής μου. Οι παιδικές μου άναμνήσεις σχεδόν ταυτίζονται μέ τις ιστορικές μου γνώσεις. Έτσι, ή αίσθηση του παρελθόντος πηγαίνει σε μακροσ άκαθόριστο. Η ένταση από τούτη την αίσθηση διαφέρει για κάθε συγκεκριμένη άνάμνηση. Αυτό όμως δέν σημαί-

νει ότι κάθε ανάμνηση είναι πιο ζωντανή από την προηγούμενή της. Δοκιμάζω λοιπόν βαθιά ικανοποίηση για το παρελθόν. Αισθάνομαι ότι έζησα χιλιάδες χρόνια. Το παρόν δεν έχει ιδιαίτερη σημασία. Κυριαρχείται από τις ανάμνησεις του παρελθόντος αλλά ιδίως από την αγωνία για το μέλλον. Τι θα γίνει ή ύπαρξή μου στο μέλλον, έχει σημασία.

Η ύπαρξή μου αντικρίζεται με τον θάνατο. Αποστρέφομαι τον καταστροφέα της ζωής μου. Η ιδέα του θανάτου με κατασυντρίβει. Το αίσθημα όμως τουτο το γεννά ή πιστη ότι ο έρχόμενος θάνατος καταστρέφει πράγματι την ύπαρξή μου. Μπροστά λοιπόν στην απώλεια του εαυτού μου είναι φυσικό να αντιδράσω. Δοκιμάζω πικρία με το συμπέρασμα ότι ο θάνατος είναι πιο ισχυρός από την ύπαρξή μου. Σκεπτόμενος λοιπόν το θάνατο, τον έρχομό του θανάτου, δοκιμάζομαι έτσι.

Αλλά ο θάνατος μοιάζει με τυχαίο περιστατικό. Δεν φαίνεται να είναι το φυσικό αποτέλεσμα ύστερα από ένα ολοκληρωμένο αγώνα της ζωής. Βλέπω ότι πεθαίνουν άνθρωποι τόσο νέοι, παιδιά και βρέφη, που δεν είχαν κανένα αγώνα. Σκέπτομαι λοιπόν να μη σκεφτώ τον θάνατο. Συγκινητώ-νω τη σκέψη μου γύρω από την ύπαρξή μου.

Η ύπαρξή μου δεν δικαιώνεται ολότελα μέσα στον χώρο του αισθητού. Αισθάνομαι πάντοτε την βαθύτερη ανάγκη να λυτρωθώ από τον δέσμιό εαυτό μου. Τούτη ή ψυχολογική ανάγκη δεν είναι αποτέλεσμα καμμιᾶς μελαγχολίας. Δεν απορρέει από μίσος ψιά τη ζωή. Η ζωή είναι όμορφη και σεβαστή. Η ύπαρξή μου είναι δεμένη με αυτήν. Όμως, μέσα στον ίδιο τον εαυτό μου νιώθω και μιά δύναμη, που έχει πάντα την τάση για μιά αλλιώτικη δικαίωση. Είναι ή τελική δικαίωση. Είναι ή ολοκληρωμένη ελευθερία της ύπαρξής μου. Τούτη ή ολοκλήρωση δεν πραγματοποιείται με οποιαδήποτε καταξίωση του εαυτού μου στά δεδομένα πλαίσια του αισθητού.

Η σκέψη μου υπερκαλύπτει πάντοτε τον έκτεταμένο αισθητό κόσμο. Τούτη ή έκταση του αισθητού είναι πάντοτε μικρότερη από την έκταση, μέσα στην οποία κινείται ο νοῦς μου. Πραγματοποιῶ μιά οποιαδήποτε σκέψη μου μέσα στον χώρο του αισθητού. Με συγκινεῖ κάθε φορά ή εκπλήρωση

του οποίουδήποτε ιδανικού. Καί όμως, μετά από κάθε παρόμοια συγκίνηση, γεννιέται αυτόματα μία καινούργια αναζήτηση. Δεν μπορώ να βρω τον βαθύτερο και τελικό σκοπό της ατομικής μου παρουσίας μέσα στον χώρο του αισθητού. Αυτόματα ή ύπαρξή μου φεύγει από τὰ όριά του.

Η ύπαρξή μου είναι διχασμένη. Από τή μία οι δεσμοί μου μέ τό αισθητό. Από τήν άλλη ή ψυχική μου ένδραση για τό νοητό άγνωστο. Ο έαυτός μου των αισθήσεων λειτουργεί κάθε τόσο. Η άλλη υπόσταση μου συνδέεται συμβατικά μέ τήν κοσμική ύπαρξή μου. Συνεργάζεται σε πολύ περιωρισμένη κλίμακα και μέ όρους. Η πνευματική ύπαρξή μου έχει άλλον στόχο. Αναζητεί τήν δικαίωση έξω από τον αισθητό κόσμο. Έχει διαπιστώσει ότι κάθε δικαίωση μέσα στα πλαίσια του αισθητού δεν έχει πληρότητα.

Ο θάνατος είναι ανεπιθύμητος. Έν τούτοις, αυτός μονάχα καθαρώνει ολοκληρωτικά τον υλικό έαυτό μου. Όταν λοιπόν τον σκέπτομαι, φοβούμαι τήν απώλεια του υλικού μου έαυτου και τον αποστρέφομαι. Καταλαβαίνω ταυτόχρονα τήν κατάργηση των δεσμών μου μέ τό αισθητό και κινούμαι φανταστικά στη φαίτρα του Ιδεατού. Η διχασμένη ύπαρξή μου βρίσκεται σε έσωτερική διαμάχη. Εάν εκλείνα όλοτελα προς τήν πλευρά του πνευματικού έαυτου μου, θά έπρεπε να αυτοκτονήσω. Εάν μέ τήν πλευρά του υλικού μου έαυτου, τότε θά έπρεπε να εγκαταλείψω τους βαθύτερους στοχασμούς μου.

Δέν προτρέχω. Δεν άσεβώ σε βάρος της πραγματικότητας. Χαίρομαι τον καρπό από τις αισθήσεις μου. Κρατώ σε λειτουργία τους στοχασμούς μου. Η ύπαρξή μου πορεύεται μέσα στο αισθητό και έχει έννοήσεις πέρα από αυτό. Δεν τρέμω μπροστά στον θάνατο, αλλά και δεν τον επιζητώ. Δεν σκέπτομαι τον έρχομό του. Αυτός νικά μόνον τον υλικό μου έαυτό. Η ύπαρξή μου έχει και άλλη υπόσταση. Τόν προορισμό της δεν μπορώ να τον προσδιορίσω μέ βεβαιότητα. Καθώς είπα, μπόρεσα μόνο να διαπιστώσω μία ξεχωριστή δύναμη μέσα μου, πού έχει τήν τάση της φυγής από τὰ πλαίσια του αισθητού. Αυτή ή συναίσθηση μου δημιουργεί μιάν χρυσή έλπίδα.

Η ύπαρξή μου υπήρχε. Μέ τή γέννησή μου πήρε υλική υπόσταση.

Σέ συνδυασμό μέ τίς άλλες ύπάρξεις, σύγχρονες καί προγενέστερες, καλύπτουν τό σύνολο τοῦ ιστορικοῦ χώρου. Μετά τόν ύλικό μου θάνατο, θά ύπάρξη καί ανάμνηση ἀπό τή δική μου ύπαρξη. Θά γίνω καί ἐγώ παρελθόν στό μέλλον άλλων ύπάρξεων, πού θά εἶναι τότε παρόν. "Έτσι, ἡ ύπαρξή μου ἐξακολουθεῖ καί πέρα ἀπό τό θάνατό μου. Τούτη ἡ ἐπιβίωση εἶναι πιά ζωντανή, πιά εὐγλωττη καί χειροπιαστή, ὅταν ύπάρχει ἀπόλυτη τάξη στή διαδικασία τῆς βιολογικῆς ἀναπαραγωγῆς.

Οἱ εἰκόνες τοῦ παρελθόντος εἶναι ξεθωριασμένες. Τίς ζω ὅλες σάν ἀναμνήσεις. Συχνά σκέπτομαι τό παρελθόν, ὄχι ἀποκλειστικά τό ἀτομικό μου παρελθόν. Τό χαίρομαι. Ποτέ δέν λυπήθηκα, πού δέν ἔζησα πρῖν ἀπό χίλια χρόνια ἢ καί πιά μπροστά, γιά νά βρεθῶ στά ἐπεισόδια μιᾶς δοξασμένης ιστορικῆς στιγμῆς. Αἶσθημα λύπης δοκιμάζω, ὅταν συγκεντρώνωμαι στόν ύλικόν ἑαυτό μου καί σκέπτομαι, πῶς δέν θά βρεθῶ σέ γεγονότα, πού θά αὐμοῦν μετά ἀπό μιά χιλιετηρίδα. "Όμως, γρήγορα φεύγω ἀπό τοῦτο τό αἶσθημα. Ξαναγυρίζω στήν ἐνδράση τοῦ ἰδεατοῦ, πού εἶναι πάντοτε ἐκτός καί πέρα ἀπό τό αἰσθητό, πέρα καί πάνω ἀπό τό ὁποιοδήποτε μάκροσ τοῦ χρόνου.

Αἰσθάνομαι τήν ύπαρξή μου καί χωρίς τήν ύλική της ύπόσταση. Στήν ἀγκυλιά τοῦ Μορφέα ἕνα ὄνειρο μοῦ δίνει πιά χειροπιαστή τή σιλλουέτα της. "Η ἐνδράση τοῦ ἰδεατοῦ μέ ἐνθαρρύνει. "Υπάρχει κάτι ἀπό τήν ύπαρξή μου, πού φέν δικαιώνεται στά πλαίσια τοῦ αἰσθητοῦ. Τό αἰσθητό συντρίβεται μέ τόν θάνατο. Τ ούτη ἡ συντριβή εἶναι φανέρωμα, ὅτι ἡ ύπαρξή μου ἔχει ἀξία υπέρτερη σέ σχέση μέ τήν ἀξία τῶν ὄρων τῆς ύλικῆς ζωῆς.

Περιφρονῶ τόν θάνατο, πού μοῦ καταστρέφει τόν ύλικό ἑαυτό. Ζῶ πάνω καί πέρα ἀπό αὐτόν. Πιστεύω στήν ἀποδεσμευμένη ἀπό τά ύλικά δεσμά ύπαρξή μου. Στηρίζω τούτη τήν ἐλπίδα μου στό γεγονός ὅτι μπορῶ καί σκέπτομαι καί ἔξω ἀπό τά πλαίσια τοῦ αἰσθητοῦ. Ζῶ μέ τή σκέψη μου ὅλο τό παρελθόν, τό παρόν στό σύνολό του καί τό μέλλον σέ ὅλο του τό μάκροσ. "Αφοῦ δέν μπορῶ νά ζήσω τή στιγμή τῆς γέννησῆς μου καί ἐκείνη τοῦ θανάτου μου, δέν στέκω οὔτε στό ἕνα γεγονός οὔτε στό ἄλλο περιστατικό. "Αδυσφορῶ γιά τά συμπτωματικά τοῦτα χρονικά σημεῖα. Εἶναι δεμένα μέ

τήν υλική μου υπόσταση. Ἡ πνοή τῆς ζωῆς μου εἶναι μέρος τῆς πνοῆς τοῦ
σύμπαντος. Εἶναι πολοστιμόριο τοῦ μεγάλου σκοποῦ τοῦ Δημιουργοῦ. Ἐτσι,
ἐνῶ δέν ὑπῆρχα πάντοτε στό παρελθόν, τό ζῶ ἐξ ὀλοκλήρου. Ζῶ καί σήμερα.
θά ζῶ πάντοτε. Ἡ ἰδέα ἀπό κάθε ὕπαρξη δέν πεθαίνει. Εἶναι ἀθάνατη. Μέ
τήν συντριβή μου ἀπό τόν καταστροφέα τῆς υλικῆς ζωῆς θά νικήσω. Θά κα-
ταξιωθῆ ἡ ὕπαρξή μου. Τό νοητό ἄγνωστο θά δικαιώσῃ τήν πνευματική μου
ὕπαρξη. Οἱ υλικές δεσμεύσεις θά ἔχουν καταργηθῆ. Δέν θά ὑπάρξουν οἱ ὄροι
τοῦ αἰσθητοῦ. Δέν θά προβληματίζωμαι τότε. Δέν θά εἶναι ἡ ὕπαρξή μου δι-
χασμένη. Ἡ ἐνόραση τῆς σημερινῆς βασανισμένης ψυχῆς μου θά ἀπλώνεται
τότε μπροστά μου ὄραμα θαυμαστό. Μπροστά στό στρογγιό βλέμμα τοῦ Δη-
μιουργοῦ θά στέκη ἀσάλευτος πύργος αἰώνιας εὐτυχίας ἡ ὕπαρξή μου.

Στάθης Εὐσταθιάδης